

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงคุณภาพที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณอายุ
ผ่านกองทุนสำรองเลี้ยงชีพกรณีศึกษา: พนักงานบริษัท ชัสโก้ จำกัด

พรพิมล จรุงวิศาลกุล และ ประมินทร์ โขษิตกุลพร

หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

THE CAUSAL FACTORS TOWARD A QUALITY RELATIONSHIP AFFECTING THE
SAVINGS BEHAVIOR FOR RETIREMENT A PROVIDENT FUND. CASE STUDY:
EMPLOYEES OF SUSCO COMPANY LIMITED

Pornpimol Charungwisankul and Paramin Khositkulporn

Faculty of Business Administration, Rajamangala University of Technology Krungthep,
Thailand

E-mail address: limheang8899@gmail.com, paramin.k@mail.rmutk.ac.th

วันที่รับบทความ (Received) 19 มีนาคม 2562

วันที่ได้รับบทความฉบับแก้ไข (Revised) 15 กรกฎาคม 2563

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) 22 มีนาคม 2562

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงคุณภาพที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณอายุผ่านกองทุนสำรองเลี้ยงชีพของพนักงานในองค์กรภาคเอกชนผ่านกองทุนสำรองเลี้ยงชีพในบริษัท ชัสโก้ จำกัด ซึ่งมีจำนวนสมาชิก 210 คนโดยการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะทำการคัดเลือกประชากรในบริษัท ชัสโก้ จำกัด ที่ออมผ่านกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ AIA ตั้งแต่อายุ 25 ปีขึ้นไปจำนวนทั้งหมด 145 คนโดยมีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบมีจุดมุ่งหมาย หรือแบบเจาะจง (Purposive Sampling) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1. การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics Analysis) ได้แก่ หาค่าความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percentage) หาค่าเฉลี่ย (Mean) 2. การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) ได้แก่ การทดสอบค่าไค-สแควร์ (Chi-Square Test : χ^2 -Test) วัดค่าระดับความสัมพันธ์โดยใช้สถิติ Cramer's V โดยผ่านโปรแกรม SPSS

ผลการศึกษาพบว่า 1) ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์เชิงคุณภาพที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมเพื่อวัยเกษียณผ่านกองทุนสำรองเลี้ยงชีพที่มากที่สุด คือ อายุการทำงานมีค่าสัมประสิทธิ์ Cramer's V ที่ 0.280 ค่า Sig. เท่ากับ 0.000 ถัดมาจำนวนสมาชิกในครอบครัวมีค่าสัมประสิทธิ์ Cramer's V ที่ 0.257 ค่า Sig. เท่ากับ 0.004 ถัดมาอายุ และสถานภาพการสมรสมีค่าสัมประสิทธิ์ Cramer's V ที่ 0.243 ค่า Sig. เท่ากับ 0.012 ถัดมาระดับการศึกษามีค่าสัมประสิทธิ์ Cramer's V ที่ 0.204 ค่า Sig. เท่ากับ 0.237 และ เพศมีค่าสัมประสิทธิ์ Cramer's V ที่ 0.187 ค่า Sig. เท่ากับ 0.281 2) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่มีความสัมพันธ์เชิงคุณภาพที่

มีผลต่อพฤติกรรมการออมเพื่อวัยเกษียณผ่านกองทุนสำรองเลี้ยงชีพที่มากที่สุดคือรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมีค่าสัมประสิทธิ์ Cramer's V ที่ 0.369 ค่า Sig. เท่ากับ 0.000 ถัดมาผลตอบแทนของกองทุนมีค่าสัมประสิทธิ์ Cramer's V ที่ 0.289 มีค่า Sig. เท่ากับ 0.000 และรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนมีค่าสัมประสิทธิ์ Cramer's V ที่ 0.239 มีค่า Sig. เท่ากับ 0.007

ดังนั้น ปัจจัยเศรษฐกิจจึงมีความสัมพันธ์เชิงคุณภาพที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณอายุผ่านกองทุนสำรองเลี้ยงชีพมากที่สุด โดยมีปัจจัยรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเป็นปัจจัยอันดับที่หนึ่ง รองลงมาคือปัจจัยด้านผลตอบแทนของกองทุน ส่วนปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ อายุการทำงาน รองลงมาจำนวนสมาชิกในครอบครัว

คำสำคัญ: การออม พฤติกรรมการออม กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

Abstract

The purpose of this research was to study the causal factors toward quality relationship affecting the savings behavior for retirement through the provident fund of employees in private organizations through the provident fund of SUSCO Company Limited, which had 210 members. The researcher would select the population in SUSCO Co., Ltd. that have a saving in AIA Provident Fund from the age of 25 years and over. There were total of 145 sampling which was selected the sample group with the aim or purposive sampling. The statistics used for data analysis are as follows: 1. Descriptive Statistics Analysis: Frequency, Percentage and Mean 2. Analyzed by using Inferential Statistics (Chi-Square Test : χ^2 - Test) to measure the relationship level by using Cramer's V statistics through the SPSS program.

The results of the study demonstrated that 1.) Personal factors that had a quality relationship affecting the savings behavior for retirement through the provident fund the highest was the working age, with the Cramer's V coefficient of 0.280, Sig value equal to 0.000. The number of family members had Cramer's V coefficient at 0.257. Sig value was equal to 0.004. Next, age and marital status have a Cramer's V coefficient of 0.243. Sig value was equal to 0.012. Next, education level had the value of Cramer 'S V at 0.204, Sig value of 0.237, and last, gender with Cramer's V value at 0.187, Sig value equal to 0.281. 2.) The economic factors that had a quality relationship affecting the savings behavior for retirement through the provident fund, the most was an average monthly income with Cramer's V coefficient at 0.369, Sig value equal to 0.000. Next, the return of the fund had the Cramer's V coefficient of 0.289

with Sig. Equal to 0.000 and the average monthly expense was Cramer's V At 0.239 with a Sig value of 0.007.

Therefore, economic factors that had a quality relationship affecting the savings behavior for retirement through the provident fund most. An average monthly income factor being the number one factor followed by the return of the fund, for personal factors, a quality relationship affecting the savings behavior for retirement through the provident fund are working age, followed by the number of family members.

Keywords: Savings, Saving behavior, Provident fund

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

สำหรับการพัฒนาประเทศ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่ฉบับที่ 10 ถึงฉบับที่ 12 ได้สรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับการออม ดังนี้ ความไม่สมดุลระหว่างการออมและการลงทุนก่อให้เกิดวิกฤติเศรษฐกิจของประเทศ จากการศึกษาของนางสาวกัญญากร เอี่ยมแบน (2558) ชี้ให้เห็นว่า เงินออมภายในประเทศเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่ออัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ สำหรับกลุ่มประเทศที่ประสบปัญหาเงินออมไม่เพียงพอต่อความต้องการลงทุนในประเทศ เงินออมจากต่างประเทศจะเข้ามามีส่วนทดแทนส่วนต่างที่ขาดไป ซึ่งในระยะยาวก่อให้เกิดความไม่มีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจในอนาคตได้ และการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร โครงสร้างประชากรของประเทศจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society) ปี 2564 จะมีประชากรสูงวัยร้อยละ 20 และในปี 2579 จะมีสูงถึงร้อยละ 30 ในทางกลับกันคนวัยทำงานมีสัดส่วนลดลง ขนาดของครอบครัวเล็กลง จำนวนครอบครัวเดี่ยวและอยู่คนเดียวเพิ่มขึ้น สภาพสังคมของประเทศจะมีการเปลี่ยนแปลงไปจากอดีตอย่างมาก ในขณะที่คนไทยยังมีการออมที่ต่ำ, ขาดการวางแผนการออม นอกจากนี้ยังมีความเหลื่อมล้ำเกี่ยวกับสวัสดิการสังคม, การบริการสาธารณะและเศรษฐกิจ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560)

ในการพัฒนาประเทศ เงินทุนเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนโดยทั่วไปแหล่งเงินทุนที่ใช้ในการพัฒนาประเทศมาจาก 2 แหล่งสำคัญคือ (1) เงินออมภายในประเทศซึ่งประกอบด้วยการออมจากภาคธุรกิจภาคครัวเรือน ภาครัฐบาลภาครัฐวิสาหกิจและภาคสถาบันการเงิน (2) เงินทุนจากต่างประเทศหรือเงินออมของภาคต่างประเทศซึ่งประกอบด้วยเงินกู้เงินช่วยเหลือเงินลงทุนจากต่างประเทศและเงินอื่นๆ (สำนักงานเศรษฐกิจการคลังและสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง, 2547 : 4)

สำหรับประชาชนการออมภาคครัวเรือนนั้นจะมีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากการดำเนินชีวิตของประชาชนจะเกี่ยวข้องกับรายได้และรายจ่าย การที่มีเงินออมเพียงพอจะช่วยให้ประชาชนสามารถจับจ่ายใช้สอยอย่างไม่ขาดแคลน เช่น มีชีวิตสุขสบายในยามเกษียณ, มีเงินใช้ในยามฉุกเฉินและมีมรดกสำหรับบุตรหลาน รวมถึงการชดเชยการเพิ่มขึ้นของระดับราคาสินค้า (เงินเฟ้อ) เป็นต้น หากภาคครัวเรือนมีระดับการออมที่ลดลง

ลดลงจะทำให้ประสบกับปัญหาการขาดแคลนทางการเงินของบุคคลได้และจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต เช่นกรณีเงินไม่เพียงพอต่อความต้องการก็จะก่อให้เกิดหนี้สินจากการกู้ยืม เมื่อประชาชนไม่มีความสามารถพอที่จะชำระหนี้ได้ ก็จะเป็นภาระให้กับสังคมและรัฐบาลที่ต้องคอยให้ความช่วยเหลือ ซึ่งจะส่งผลให้ระดับการออมของประเทศลดลงตามไปด้วย (นพพร วิริยานพงศ์, 2558)

ดังนั้นการปรับปรุงโครงสร้างเศรษฐกิจตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจึงมีความสำคัญกับความสมดุลระหว่างการออมกับการลงทุน โดยเร่งพัฒนาระบบการออมระยะยาวให้สอดคล้องกับการออมตามภาคเศรษฐกิจต่างๆ เพื่อสามารถกำหนดทิศทางการออมได้อย่างเหมาะสม, เพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพ ให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ รวมถึงการขยายขนาดการออมให้ครอบคลุมประชากรทั้งประเทศ (อัญชลี วสุนธราภิวัฒก์ และภาพร สุททวาทีน, 2553) ดังนั้นการพัฒนาระบบการออมจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับประชากรที่รัฐบาลจะต้องเริ่มดำเนินการ โดยเริ่มจากการขยายขนาดการออมในภาคครัวเรือนและมีการจัดทำแผนการเงินที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้เพียงพอที่จะรองรับความไม่แน่นอนทางการเงินในอนาคต เช่นภาษี, เงินเฟ้อ, ค่ารักษาพยาบาล และค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล หากบุคคลมีการจัดทำวางแผนทางการเงินที่ดีจะทำให้บุคคลนั้นมีอิสรภาพทางการเงิน (กาญจนา หงษ์ทอง, 2551) จากข้อมูลสถิติ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (2560) การเติบโตของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ มีมูลค่าทรัพย์สินสุทธิ (NAV) สิ้นสุดไตรมาส 3 ปี 2560 อยู่ที่ 1,059,605 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่ 2 ปี 2560 จำนวน 39.949 ล้าน หรือ เท่ากับ 3.9% แสดงให้เห็นว่าสมาชิกมีการออมเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับการเติบโตของจำนวนสมาชิกในปี 2556 มีจำนวน 2.606 ล้านคน และในไตรมาสที่ 3 ปี 2560 เท่ากับ 2.9 ล้านคน เพิ่มขึ้น 0.30 ล้าน หรือ เท่ากับ 12% จะเห็นได้ว่าการเติบโตของจำนวนสมาชิก และจำนวนมูลค่าสินทรัพย์สุทธิก็เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (รายงานการเติบโตของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ www.thaipvd.com/upload/PVDReport_TRI4.pdf)

ดังนั้นกองทุนสำรองเลี้ยงชีพจึงถือว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะเพิ่มปริมาณเงินออมในระยะยาว, ทำให้เงินออมมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้ออมมีคุณภาพชีวิตที่มั่นคง และ มีแผนทางการเงินที่ตอบโจทย์อิสรภาพทางการเงินในวัยเกษียณ ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณอายุผ่านกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กรณีศึกษาพนักงานบริษัท ชัสโก้ จำกัด ที่ออมผ่านกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ AIA ตั้งแต่อายุ 25 ปีขึ้นไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงคุณภาพที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณอายุผ่านกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

สมมติฐานการวิจัย

H1: ปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว อายุการทำงาน มีผลต่อพฤติกรรมการออมด้านสัดส่วนการออม

H2: ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน ผลตอบแทนของกองทุน มีผลต่อพฤติกรรมการออมด้านสัดส่วนการออม

ขอบเขตการศึกษา

1. **ขอบเขตด้านเนื้อหา** ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณอายุผ่านกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กรณีศึกษาพนักงานบริษัท ซีเอสโก้ จำกัด ที่ออมผ่านกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ AIA ตั้งแต่อายุ 25 ปีขึ้นไป เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา มีดังนี้

1.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านบุคคล คือ ลักษณะทางด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว และอายุการทำงาน 2) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน และผลตอบแทนของกองทุน

1.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการออมเพื่อวัยเกษียณผ่านกองทุนสำรองเลี้ยงชีพได้แก่ สัดส่วนการออม

2. **ขอบเขตด้านพื้นที่** คือการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาของพนักงานภาคเอกชนบริษัท ซีเอสโก้ จำกัด ที่พนักงานออมเงินผ่านกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ AIA ที่อายุเกิน 25 ปี

3. **ขอบเขตด้านเวลา** เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ผล ในช่วงเดือนมีนาคม–สิงหาคม 2562

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. การศึกษางานวิจัยจะทำให้ทราบถึงระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการออมเพื่อชีวิตหลังวัยเกษียณของพนักงานภาคเอกชน

2. การศึกษางานวิจัยข้อมูลที่ได้จะแสดงให้เห็นถึงความเหมาะสมของการสะสมเงินเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพของพนักงานและผลประโยชน์ที่พนักงานจะได้รับจากการออมเงินเพื่อวัยเกษียณอายุ

3. การศึกษางานวิจัยแสดงให้เห็นว่าการออมเพื่อวัยเกษียณอาจเป็นแนวทางช่วยส่งเสริมให้พนักงานมีการออมเงินไว้ใช้เมื่อวัยเกษียณอายุมากขึ้น นอกจากนี้เป็นการเพิ่มทางเลือกในการออมเงินเพื่อวัยเกษียณอายุของพนักงานในองค์กรภาครัฐและเอกชน

4. ผลการวิจัยนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการออมผ่านกองทุนสำรองเลี้ยงชีพและแก้ไขปัญหาทางการเงินของประชากรหลังวัยเกษียณอายุ

นิยามปฏิบัติการ

1. **พฤติกรรมการออม** หมายถึงการกระทำของพนักงานที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อเก็บสะสม หรือสงวนรักษาเงินให้อยู่ในรูปของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพโดยมีจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกันของแต่ละคน เช่น เพื่อใช้จ่ายในวัยเกษียณอายุ เพื่อใช้ในการลงทุน เป็นต้น ซึ่งประกอบด้วย 1) จำนวนเงินออม หมายถึง จำนวนเงินที่

ถูกจ้างสถานประกอบการเอกชนขนาดใหญ่เก็บสะสมไว้ 2) ลักษณะการออมหรือรูปแบบการออม หมายถึง วิธีการเก็บสะสมเงินออมในลักษณะที่เป็นตัวเงินด้วยวิธีการต่างๆ 3) วัตถุประสงค์ของการออม หมายถึง จุดมุ่งหมายในการออมหรือประโยชน์สุดท้ายที่จะได้รับการออมไว้สำหรับอนาคต

2. เงินสะสม คือ เงินที่หักจากเงินเดือนของพนักงานทุกเดือน ที่นายจ้างหักจากพนักงานก่อนที่จะจ่ายเงินเดือนออกไป

3. พฤติกรรมการใช้จ่าย หมายถึง การกระทำที่พนักงานนำเงินไปใช้จ่ายในด้านต่างๆ เช่น ใช้ในการอุปโภคบริโภค การลงทุนในสังหาริมทรัพย์หรือสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น

4. กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ หมายถึง กองทุนที่นายจ้างและพนักงานร่วมกันจัดตั้งขึ้น เงินของกองทุนมาจากเงินที่พนักงานจ่ายส่วนหนึ่งเรียกว่า "เงินสะสม" และนายจ้างจ่ายเงินเข้าอีกส่วนหนึ่งเรียกว่า "เงินสมทบ" คือ นอกจากพนักงานจะมีออมเงินแล้ว นายจ้างยังช่วยจ่ายสมทบอีกทางหนึ่ง และนายจ้างจะจ่ายสมทบในจำนวนเท่ากันหรือมากกว่าที่พนักงานจ่ายสะสมเสมอ

5. การวางแผนทางการเงิน หมายถึง การสร้างรูปแบบในการใช้จ่ายเงินและการเก็บออมสำหรับวัตถุประสงค์ในอนาคตซึ่งสามารถคาดการณ์ได้หรือไม่สามารถคาดการณ์ได้ เพื่อความมั่นคงสำหรับบุคคลในอนาคต

6. เงินสมทบ คือเงินที่นายจ้างร่วมสะสมกับพนักงานโดยที่นายจ้างจะจ่ายเงินสมทบในจำนวนที่เท่ากับเงินที่หักจากเงินเดือนของพนักงาน

7. ผลตอบแทนของกองทุน หมายถึง ผลประกอบการของกองทุนหลังหักค่าใช้จ่ายแล้ว ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผลตอบแทนของกองทุน AIA ทั้ง 5 กองทุน ดังนี้

กองทุนที่ 1 ลงทุนตราสารแห่งนี้ 100 %

กองทุนที่ 2 ลงทุนตราสารแห่งนี้ 90 % และลงทุนตราสารแห่งอื่น 10 %

กองทุนที่ 3 ลงทุนผสมหุ้นไม่เกิน 25 % จำนวน 100 %

กองทุนที่ 4 ลงทุนตราสารแห่งนี้ 50 % และลงทุนตราสารแห่งอื่น 50 %

กองทุนที่ 5 ลงทุนตราสารแห่งอื่น 50 % และลงทุนหน่วยลงทุนต่างประเทศ 50 %

8. ปัญหาการขาดแคลนเงินออม หมายถึง ปัญหาที่เกิดจากการใช้จ่ายของพนักงานมีมากกว่ารายได้ ซึ่งทำให้พนักงานไม่สามารถที่จะมีเงินไว้เก็บออมได้

9. พนักงาน หมายถึง พนักงานที่ทำงานอยู่ในบริษัทสโก้ จำกัด

10. วัยเกษียณ หมายถึง วัยที่ครบกำหนดอายุการทำงาน เริ่มตั้งแต่อายุ 60 ปีขึ้นไป

11. พนักงานภาคเอกชน หมายถึง พนักงานบริษัทสโก้ที่ออมผ่านกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ AIA ตั้งแต่ อายุ 25 ปีขึ้นไป

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในบริษัท ซีสโก้ จำกัด มีจำนวนทั้งหมด 210 คน โดยการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะทำการคัดเลือกประชากรในบริษัท ซีสโก้ จำกัด ที่ออมผ่านกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ AIA ตั้งแต่อายุ 25 ปีขึ้นไปมีจำนวน 145 คน เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบมีจุดมุ่งหมาย หรือแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือในการวิจัย คือ การใช้แบบสอบถาม โดยแบ่งคำถามเป็น 2 ประเภท คือ คำถามแบบปลายปิด (Close-ended Questionnaire) โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมทั้ง 3 ข้อ ประกอบไปด้วยรายได้เฉลี่ยต่อเดือน (Average Income) รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน (Average Expenses) ผลตอบแทนของกองทุน (Return from Superannuation funds)

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยกำหนดการออมประกอบไปด้วยสัดส่วนเงินออม

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะแบบสอบถามปลายเปิด

การสร้างและการทดสอบเครื่องมือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่เพศเป็นแบบสอบถามชนิดปลายปิดลักษณะคำถามมีคำตอบให้เลือก 2 ทาง (Dichotomous Question) เป็นข้อมูลแบบ Identification Information โดยใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทนามบัญญัติ (Nominal Scale) ส่วนอายุ สถานภาพ การสมรส ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว และอายุการทำงาน เป็นแบบสอบถามชนิดปลายปิดลักษณะคำถามมีหลายคำตอบให้เลือก (Multichotomous Question) เป็นข้อมูลแบบ Identification Information โดยใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทเรียงลำดับ (Ordinal Scale) เพื่อตอบแบบสอบถามที่วัดเชิงปริมาณ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามด้านปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมเพื่อวัยเกษียณอายุ ได้แก่ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน และผลตอบแทนของกองทุน เป็นแบบสอบถามชนิดปลายปิดลักษณะคำถามมีหลายคำตอบให้เลือก (Multichotomous Question) เป็นข้อมูลแบบ Identification โดยใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทเรียงลำดับ (Ordinal Scale) เพื่อตอบแบบสอบถามที่วัดเชิงปริมาณ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับด้านปัจจัยกำหนดพฤติกรรมการออมด้านสัดส่วนการออม ได้แก่ สัดส่วนเงินออม คำถามแบบปลายเปิด เป็นแบบสอบถามชนิดปลายปิดลักษณะคำถามมีหลายคำตอบให้เลือก (Multichotomous Question) เป็นข้อมูลแบบ Identification โดยใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทเรียงลำดับ (Ordinal Scale) เพื่อตอบแบบสอบถามที่วัดเชิงปริมาณ

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิเพื่อช่วยสร้างความเข้าใจพื้นฐานในการวิจัยช่วยออกแบบสอบถามตลอดจนช่วยให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้นโดยมีแหล่งที่มาของข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการค้นหาข้อมูลจากเอกสาร วารสาร ที่สามารถอ้างอิงได้ ผลงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรวมถึงแหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตเพื่อประกอบการสร้างแบบสอบถาม
2. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 145 ชุด แก่พนักงานบริษัทซีเอสโก้ จำกัด ที่อ้อมผ่านกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ AIA ตั้งแต่อายุ 25 ปีขึ้นไป และรองรับแบบสอบถามที่ทำการตอบจากกลุ่มตัวอย่างเรียบร้อยแล้วคืนด้วยตนเอง เมื่อแจกแบบสอบถามครบตามจำนวนที่กำหนดไว้แล้วทำการตรวจสอบความถูกต้องของผู้วิจัยและพิจารณาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืน จากนั้นนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปทำการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method) อธิบายถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรม การออมเพื่อการเกษียณอายุผ่านกองทุนสำรองเลี้ยงชีพทั้งในภาพรวมและจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ฯลฯ โดยสถิติที่ใช้ คือ แจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) ระดับค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และนำเสนอข้อมูลด้วยตารางแบบร้อยละ (Percentage) ประกอบคำอธิบายวิเคราะห์รูปแบบการออมโดยหาร้อยละของรูปแบบการออม

การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ของปัจจัยที่กำหนดจะส่งผลกระทบต่อพฤติกรรม การออม โดยสถิติที่ใช้ คือการทดสอบค่าไค-สแควร์ (Chi-Square Test : X^2 -Test) ใช้ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัว และทดสอบขนาดความสัมพันธ์ต่อไปโดยใช้สถิติ Cramer's V ใช้วัดระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

และมีสมมุติฐานดังนี้

สมมุติฐานที่ 1 ปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว อายุการทำงาน มีผลต่อพฤติกรรมการออมด้านสัดส่วนการออม

สมมุติฐานที่ 2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน และผลตอบแทนของกองทุน มีผลต่อพฤติกรรมการออมด้านสัดส่วนการออม

สรุปผลการศึกษา

ผลการศึกษาจากการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method) เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 60.70 ส่วนใหญ่มีอายุ 25- 30 ปี มีสถานภาพสมรส มีระดับการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาตรี ส่วนมากจำนวนสมาชิกในครอบครัวอยู่ที่ 3-4 คน ส่วนใหญ่มีอายุการทำงาน 3-5 ปี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ 15,001-

21,000 บาท มีรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ 5,001-10,000 บาท สมาชิกส่วนใหญ่มีผลตอบแทนของกองทุนอยู่ที่ 1% - 5%

ตารางที่ 1.1 ผลการศึกษาจากการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics)

ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	Cramer's V	χ^2
	พฤติกรรมกรรมการออมเพื่อวัยเกษียณผ่าน สัดส่วนเงินออม		
ปัจจัยด้านบุคคล			
เพศ		0.187	5.064
อายุ		0.243	25.629
สถานภาพการสมรส		0.243	25.680
ระดับการศึกษา		0.204	24.118
จำนวนสมาชิกในครอบครัว		0.257	28.770
อายุการทำงาน		0.280	45.488
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ			
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		0.369	59.138
รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน		0.239	33.000
ผลตอบแทนของกองทุน		0.289	48.515

หมายเหตุ หมายความว่า สอดคล้องกับสมมติฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

หมายความว่า ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางสรุปได้ว่าปัจจัยเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการออมมากที่สุด โดยรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมีค่า Cramer's V= 0.369, ค่า Chi-square= 59.138 รองลงมาผลตอบแทนของกองทุนมีค่า Cramer's V= 0.289, ค่า Chi-square= 48.515 รองลงมาจะเป็นปัจจัยด้านบุคคล โดยอายุการทำงานมีค่า Cramer's V=0.280, ค่า Chi-square= 45.488 รองลงมาจำนวนสมาชิกในครอบครัวค่า Cramer's V= 0.257, ค่า Chi-square= 28.770

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการออมเพื่อวัยเกษียณผ่านกองทุนสำรองเลี้ยงชีพและปัจจัยเศรษฐกิจกับพฤติกรรมการออมเพื่อวัยเกษียณผ่านกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ตารางที่ 1.1 สามารถอธิบายการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงคุณภาพที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณอายุผ่านกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ดังนี้ อายุ สถานภาพการสมรส จำนวนสมาชิกในครอบครัว และอายุการทำงาน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมเพื่อวัยเกษียณผ่านกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ สอดคล้องกับงานวิจัยของศิริอรุณ อนันตวิรุฬห์ (2550) นอกจากนั้นพฤติกรรมการออมเพื่อวัยเกษียณผ่านกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ยังมีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ รายจ่าย ผลตอบแทน โดยรายได้เฉลี่ยต่อเดือนจะมีความสัมพันธ์มากที่สุด

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ด้านบุคคล กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามควรพิจารณารายได้ให้เพียงพอต่อรายจ่าย และเป้าหมายเพื่อจัดสรรรายจ่ายที่จำเป็นและสัดส่วนสำหรับการออม
2. ด้านข่าวสาร บริษัทควรมีประชาสัมพันธ์เรื่อง การออมเงินในรูปแบบต่าง ๆ หลังวัยเกษียณ โดยประชาสัมพันธ์ให้แก่พนักงานเกิดแรงจูงใจ และวางแผนในวัยเกษียณ รวมถึงการให้ความรู้แก่พนักงาน ในการวางแผนในอนาคต

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยสำรวจเพียงอย่างเดียว ดังนั้นหากมีการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไปควรขยายขอบเขตวิจัยให้เพิ่มมากขึ้นในครั้งต่อไปผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ควรเป็นงานวิจัยในเชิงคุณภาพโดยมีการสัมภาษณ์ถึงปัญหาเชิงลึก ศึกษาด้านการออมในแต่ละกลุ่มเพิ่ม เป็นการเพิ่มฐานข้อมูลให้มีความน่าเชื่อถือเพิ่มมากขึ้น
2. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาโดยการแจกแบบสอบถามเท่านั้น หากมีการวิจัยในครั้งต่อไปควรนำการวิจัยแบบสัมภาษณ์เข้ามาสนับสนุนข้อมูล ส่งผลให้ข้อมูลมีความเชื่อถือเพิ่มมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กร ศิริโชควัฒนา. (2551). *วิธีบริหารเงินของเศรษฐี ที่คนอยากรวยต้องเรียนรู้* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: ยูแพดอินเตอร์.
- กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เอไอ เอ. (ม.ป.ป.). สืบค้นเมื่อ 13 กุมภาพันธ์ 2558, จาก <http://www.aia.co.th/th/business/product-and-services/retirement-services/>
- กันยาร เอี่ยมแบน. (2561). *การศึกษาช่องว่างการออมและการลงทุนที่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกในกลุ่มอาเซียน*. สืบค้นเมื่อ 18 พฤษภาคม 2561, จาก http://econ.nida.ac.th/index.php?option=com_content&view=article&id=3182%3A-mbe2558&catid=129%3Astudent-independent-study&Itemid=207&lang=th
- การเติบโตของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ. (ม.ป.ป.). สืบค้นเมื่อ 13 กุมภาพันธ์ 2558, จาก <http://www.thaipvd.com/upload/pvd3q57.pdf>
- จุฑาธิบดิ์ ฤกษ์สันทัต. (2555). *เปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของพนักงานบริษัทเอกชนและข้าราชการในเขตกรุงเทพมหานคร* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2550). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลด้วย SPSS* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: วีอินเตอร์พรีน.
- นวพร วิริยานุพงศ์. (2558). กองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.): ความมั่นคงในชีวิต...สร้างได้ด้วยการออม. *วารสารการเงินการคลัง*, 27(85), 13-23.
- นันทกา นันทวิสัย. (2552). *การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของครัวเรือนในภาคเกษตรและนอกภาคเกษตร* (สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปัทมา ว่าพัฒนางศ์, และปราโมทย์ ประสาทกุล. (2561). *ประชากรไทยในอนาคต*. สืบค้นเมื่อ 7 กุมภาพันธ์ 2561, จาก <http://www.ipsr.mahidol.ac.th/IPSR/AnnualConference/Conferencell/Article/Article02.htm>
- วรกรณ์ สามโกเศศ. (2550). *รู้จักใช้ เข้าใจเงิน* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: ธนาการไทยพาณิชย์.
- วิภพ เลหาเจียรประธาน. (2551). *การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุนจากต่างประเทศ* (สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- ศิรินุช อินละคร. (2548). *การเงินบุคคล* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศิริอรุณ อนันตวิรุฬห์. (2550). *พฤติกรรมการออมเพื่อการเตรียมเกษียณอายุของลูกจ้างสถานประกอบการเอกชนขนาดใหญ่ในกรุงเทพมหานคร* (สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- สถาบันวิจัยประชากรและสังคม. (2557). *มอเน็ตประเทศไทย*. [ออนไลน์]

- สันติยา เอกอัคร. (2549). *เศรษฐศาสตร์การจัดการ II*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2560 กับ aging society. (2560). สืบค้นเมื่อ 18 พฤษภาคม 2561, จาก http://www.nesdb.go.th/ewt_news.php?nid=6974&filename=index
- อนิศา เซ็นนันท์. (2547). *เงินทองของมีค่าช่วงชั้นที่ 4* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง.
- อมรรัตน์ อภินันท์มหกุล. (2554). ความท้าทายและยั่งยืนของกองทุน การออมแห่งชาติ. *วารสารเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ 2 มคอ.* ISSN 1906-8522
- อัญชลี วสุนธราภิวัฒก์, และภาพร สุทกวาทีน. (2553). *การศึกษาการออมและการลงทุนเพื่อการเกษียณอายุของข้าราชการที่เป็นสมาชิก กบข.* โครงการวิจัยทุนสนับสนุนงานวิจัยของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ.งบประมาณผลประโยชน์, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ.
- Alexander, C. (2001). *Market Model, A Guide to Financial Data Analysis*. John Wiley & Sons Ltd, USA.
- Finnomena. (2017). *ออมก็เปอร์เซนต์ของรายได้*. สืบค้นเมื่อ 14 ตุลาคม 2561, จาก <https://www.finnomena.com/bearinvestor/how-much-savings/>
- Hamilton, J.D. (1994). *Time Series Analysis*, New Jersey, Princeton University Press. Retrieved May 18, 2561, from http://econ.nida.ac.th/index.php?option=com_content&view=article&id=3182%3A-mbe2558&catid=129%3Astudent-independent-study&Itemid=207&lang=th